

2 moeders...

“Als ik mam roep, komen ze allebei”

Dinja (20) is de dochter van Annet (46, links) en Clementine (45, bijnaam Clim). Ze heeft een relatie met Stijn (23) en gaat na de zomer psychologie studeren. Annet werkt in de psychiatrie, Clementine is beeldend kunstenaar.

Dinja: “Eenentwintig jaar geleden gaven mijn moeders bij de spermabank op dat ze graag een kindje wilden met blauwe ogen, donkere krullen en een beetje muzikale genen. Ze hoopten dat Annet zwanger zou raken van donorzaad. Zij wilde graag zelf een kindje op

de wereld zetten, terwijl Clim niet per se zwanger wilde worden. Clim heeft blauwe ogen, donkere krullen en is muzikaal. Het leek mijn moeders leuk als hun kindje ook een beetje op haar zou lijken, vandaar dat ze deze eigenschappen opgaven. Hun uiterlijke wensen zijn uitgekomen. En muzikaal ben ik ook wel, ik heb in ieder geval zes jaar lang zangles gehad. ‘Je bent nog niet betaald, maar je garantietijd is wel voorbij,’ grappen mijn moeders wel eens. Ik ben één van de eerste kinderen van een anonieme spermadonor en mijn ouders hebben mij per ongeluk nooit afgerekend. Toen mijn moeders onderzochten of het mogelijk was om zwanger te worden via een donor, zei de gynaecoloog trouwens dat

ze het er niet mee eens was dat twee vrouwen een kind wilden. Gelukkig hebben Annet en Clim zich daar niets van aange-trokken. Zij waren heel zeker van hun zaak. Aan mijn donorvader denk ik eigenlijk nooit. Als meisje ontdekte ik op een gegeven moment wel dat vriendinnetjes een vader en een moeder hadden in plaats van twee moeders, maar zij deden geen andere dingen dan ik met mijn ouders. Daardoor heb ik nooit het gevoel gehad dat ik een vader miste, ik had net als iedereen twee ouders. Later zijn de ouders van al mijn vriendinnen gescheiden. En mijn ouders ook, ik was drie toen zij uit elkaar gingen. Kinderen uit mijn omgeving verloren soms het contact met één ouder >>

en ik prees me gelukkig dat ik met Annet en Clim allebei een heel goede band hield. Na de scheiding bleef ik eerst bij Annet wonen en ging ik om het weekend naar Clim, maar later kregen mijn moeders co-ouderschap en fietste ik heen en weer met mijn tas met spulletjes. In de puberteit verhuisde ik naar Clim, omdat Annet en ik een moeilijke periode doormaakten. Ik had de ziekte van Pfeiffer en zat een tijdje thuis en zij was net haar baan kwijtgeraakt, dus we zaten de hele dag op elkaars lip. Dat werkte niet. Bovendien was ik toe aan een vaste plek voor mezelf. Ik was een beetje moe van het heen en weer fietsen tussen mijn twee moeders als ik bijvoorbeeld een broek was vergeten bij de één die ik bij de ander graag aan wilde. Ik woon nog steeds bij Clim, maar ik spreek Annet elke dag. Ze woont gelukkig maar vijf minuten bij ons vandaan, dus ik kan heel makkelijk bij haar langsgaan. Mensen vinden het wel eens gek dat ik bij mijn niet-biologische moeder woon, maar voor mij is zij ook gewoon mijn moeder. Vroeger noemde ik haar memmi en Annet mama, tegenwoordig noem ik ze allebei mam. Als ze samen zijn en ik roep dat, komen ze vaak allebei aanlopen. Ik heb nooit vervelende reacties gehad omdat ik twee moeders heb. Of nou ja, ik heb één keer een vriend gehad die het zelfs vies vond dat twee vrouwen een relatie hadden. Ik probeerde hem te overtuigen dat er niets vreemds aan is, maar we pasten toch niet bij elkaar, dus onze relatie was snel voorbij. Op de middelbare school werd 'vuile homo' een gangbaar scheldwoord, dat vond ik vervelend. Tegelijkertijd besepte ik dat kinderen het riepen zonder dat ze zich realiseerden wat ze zeiden. Verder riep iemand een keer: 'Hé, daar heb je Dinja met haar moederfalta!' Dat vond ik alleen maar leuk. Mij wordt ook vaak gevraagd of ik net als mijn moeders lesbisch ben. Mensen denken blijkbaar dat dat erfelijk bepaald is. Maar nee, ik heb een vriend van wie ik veel hou. Toen ik vier was, heb ik zelfs tegen Clim gezegd: 'Sorry mama, maar ik word later niet lesbisch.' Blijkbaar voelde ik dat toen al. Sommige mensen vragen wel eens of ik meer van Annet hou dan van Clim. Ik zou niet tussen hen kunnen kiezen. Ze hebben allebei nieuwe relaties gekregen, soms ook met vrouwen die eigenlijk geen kinderen wilden, maar ik bleef bij hen altijd op de eerste plaats staan. Dat is het voordeel van twee moeders, ik weet zeker dat ik geen foutje was, maar een heel bewuste keuze. Er was ten tijde van mijn geboorte nog maar één spermabank in Nederland, mijn moeders hebben veel moeite voor mij gedaan. Van mij mag de hele wereld weten hoe trots ik op hen ben."

Dennis (30) is de zoon van Gerry (57, rechts). Toen hij zes was, kreeg z'n moeder een relatie met Janke (53). Dennis is single en werkt als eindredacteur, Gerry en Janke zijn allebei verpleegkundige.

Dennis: "Mijn moeder was getrouwd met mijn vader toen ze ontdekte dat ze gevoelens had voor vrouwen. Eerder was ze zich daar niet van bewust geweest, maar het werd steeds sterker. Op mijn vijfde gingen mijn ouders uit elkaar. Een jaar later kreeg mijn moeder een relatie met Janke. Ik bleef bij mijn moeder wonen en ging om de twee weken een weekend bij mijn vader logeren, met wie ik een goede band hield. Ik vond het helemaal niet gek dat Janke vaak bij mijn moeder en mij over de vloer kwam. Ze was aardig en mijn moeder en zij gingen er zó normaal mee om dat zij partners waren, dat ik het ook de gewoonste zaak van de wereld vond. Ik was nog jong en stond er niet bij stil dat het anders was omdat Janke een vrouw was in plaats van een man. Ik vertelde het aan iedereen, het was geen geheim. Door de relaxte houding van mijn moeders was ik er ook relaxt onder. Ik denk dat ik dat uitstraalde, waardoor ik nooit één nare opmerking heb gehad over onze gezinssituatie. Op mijn achtste trokken mijn moeder en ik bij Janke in. Ik vond dat heel leuk, want zij had twee honden waarop ik stapelgek was. Voortaan kon ik elke dag met Bobo en Zwabber spelen."

“Ik durf mijn vrouwelijke kanten te laten zien”

Mijn moeder heeft mij het meest opgevoed, zij was verantwoordelijk voor mij. Maar Janke was er ook bijna altijd, zij werd de tweede belangrijke vrouw in mijn leven. Vroeger zei ik zelfs wel eens dat ik drie moeders had. Gerry, Janke en een vrouwelijke oppas met wie ik heel goed kon opschieten. Met Janke praatte ik vaak over voetbal, waar ik op zat. Mijn moeder had daar minder mee, maar Janke was een echte fan. Tegenwoordig zie ik Janke als een soort tweede moeder en een oudere vriendin ineen. Of ik een andere man ben geworden doordat ik als kind de meeste tijd bij twee vrouwen heb doorgebracht, vind ik moeilijk te zeggen. Ik schuw in ieder geval niet om mijn vrouwelijke kanten te laten zien. Ik kan goed over mijn gevoelens praten en ik hou erg van uitgebreid koken met vrienden, al is dat niet per se een vrouwelijke hobby. Bovendien heb ik vrienden die ook hun vrouwelijke kanten durven te laten zien. Ik weet niet hoe ik me had ontwikkeld als mijn vader elke dag in mijn leven was geweest. Ik denk, eerlijk gezegd, dat ik dan óók geen macho was geworden. Mijn moeder zegt namelijk vaak genoeg dat ik mijn kookkunsten toch echt van mijn vader heb geërfd. Een jaar geleden zijn mijn moeder en Janke getrouwd. Ze waren al twintig jaar samen en wilden hun liefde tijdens een besloten plechtigheid bezegelen. Twee goede vriendinnen van hen waren erbij en ik ook natuurlijk. Het was een mooi, intiem feestje. Ik vind het leuk en ik weet zeker dat mijn moeders het súper vinden om met z'n drieën in Vriendin te staan." >>

Lotte (20) is de dochter van Ellen (55, links) en Ineke (51). Ze heeft één zus, Noortje (21). Ze is single en studeert Nederlands. Ellen en Ineke werken allebei als docent.

Lotte: "Ellen is mijn biologische moeder, maar ik zie Ineke net zo goed als mijn mama. Toen zij een tijdje een relatie hadden, besloten ze hun kinderwens in vervulling te laten gaan. Ze gingen naar de spermabank en Ineke raakte in verwachting van Noortje, mijn zus. Ellen maakte de zwangerschap van heel dichtbij mee en werd zo enthousiast, dat ze

zelf ook graag een keer zwanger wilde worden. Een tijdje na de geboorte van Noortje gingen mijn moeders daarom nog een keer naar de spermabank. Negen maanden later beviel Ellen van mij. Als kind vond ik het de normaalste zaak van de wereld dat ik twee moeders had, ik wist niet beter. Als er een onbekende opbelde en naar mijn vader of moeder vroeg, legde ik rustig uit dat mijn ouders allebei een vrouw waren. Een vader heb ik nooit gemist, omdat ik niet weet hoe het is om er eentje te hebben. Ik zie natuurlijk wel dat andere meiden uit mijn omgeving een vader hebben, met wie ze soms een andere band voelen dan met hun moeder. Maar ik heb met Ellen ook weer ander contact dan met Ineke, dus dat

maakt bij mij geen jaloerse gevoelens los. Ik ben nooit iets tekort gekomen en heb voor mijn gevoel dan ook geen man in huis gemist. Of ik anders ben opgevoed omdat ik geen vader heb, weet ik niet. Wij zijn wel echt een vrouwengezins, in de zin dat we veel over onze gevoelens praten. Tijdens het avondeten kletsen we vaak druk door elkaar, we spreken alles uit. Het grappige is dat Ineke en ik allebei van schrijven houden en niet kunnen schilderen, terwijl Ellen en Noortje niet goed kunnen schrijven, maar wel heel mooi schilderen. Ik kan dat niet van Ineke hebben geërfd en Noortje niet van Ellen, maar toch is het zo. Naar mijn anonieme donor ben ik alleen

“Een vader heb ik nooit gemist, ik weet niet hoe het is om er een te hebben”

af en toe nieuwsgierig, omdat ik qua uiterlijk niet enorm op mijn moeder lijk. Zij is bijvoorbeeld heel lang, net zoals mijn nichten en neven van haar kant, terwijl ik niet zo groot ben. Toch zou ik mijn donor niet willen leren kennen. Ik ben gewoon gelukkig met Ellen en Ineke. Zij stonden én staan nog altijd voor me klaar. Ze hebben de zorg voor Noortje en mij altijd eerlijk verdeeld. Ze werkten allebei en waren om de beurt thuis voor ons. Met Noortje heb ik geen bloedband, maar wij lijken in sommige opzichten ook op elkaar. Bij nieuwe mensen, als we ons nog niet helemaal op ons gemak voelen, kijken we bijvoorbeeld eerst de kat uit de boom. We hebben even tijd nodig om los

te komen. We waren vroeger altijd samen en Noortje voelt dan ook gewoon als mijn zus. Ik weet nog dat ik op de basisschool een keer oorontsteking had en toen huilend naar Noor rende. Zij moest aan mijn juf doorgeven dat ik naar huis wilde. Inmiddels wonen we allebei op kamers, maar in het weekend komen we meestal naar huis om bij te kletsen. Onze moeders hebben nooit onderscheid gemaakt tussen Noortje en mij, ze houden van ons allebei evenveel. Buitenstaanders zijn daar wel eens verbaasd over. Dan liep Ellen bijvoorbeeld met Noor in de stad en kwam ze iemand tegen, die vroeg hoe het met haar dochter ging. Die persoon bedoelde mij, maar Ellen vroeg welke van de twee

dochters ze bedoelde. Ik heb hierdoor geleerd dat een moeder geen biologische familie hoeft te zijn. Als ze van je houdt, voel je dat en dáár gaat het om in het leven. Het belangrijkste wat ik van Ellen heb geleerd, is om respect te hebben voor andere mensen. Zij geeft les aan jongeren uit verschillende culturen en heeft ons bijgebracht dat iedereen gelijk is. Ineke heeft mij vooral geleerd om voor mezelf op te komen. Als Noortje en ik iets wilden, probeerde zij het ons zelf te laten vragen of regelen. En als ik bijvoorbeeld nog geld van iemand kreeg, stond zij erop dat ik voor mezelf opkwam en erachteraan ging. Ik ben stapelgek op mijn moeders.”

Vader van vijf

Ze werden donor om ideële redenen. Omdat ze het hun maatschappelijke plicht vinden. Omdat ze anderen willen helpen. Drie spermadonoren vertellen openlijk over het hoe en waarom van hun 'vaderschap' van vele tientallen kinderen.

Ed Houben (37) | biedt zich als donor aan op internet | heeft sinds 2002 twintig kinderen gekregen | momenteel zijn elf vrouwen zwanger van hem

"Bij *Oprah* zat een keer een man die donor was van tweehonderd kinderen uit alle staten van Amerika. Toen dacht ik: ik ben maar een beginner. Die man vertelde dat hij jaarlijks een reünie hield voor de kinderen en hun ouders. Daar wisselden de kinderen adressen uit en dan hadden ze een logeerkamer in elke staat. Het was één grote familie en iedereen leek heel gelukkig. Het was goed het eens vanuit het standpunt van het kind te zien. Want ze hebben allemaal een eigen moeder, maar delen hun biologische vader. Bij *Oprah* zag ik dat de kinderen er geen problemen mee hadden. Zolang er maar eerlijk mee werd omgegaan. In 2002 ben ik als donor begonnen. Ik had gelezen dat anoniem donorschap volgens de wet niet meer mocht. Veel donoren haakten af en lesbische koppels en alleenstaande moeders kwamen onderaan de wachtlijsten te staan. Dat vond ik niet eerlijk. Ik wilde donor worden, maar alleen op zo'n manier dat het een goed alternatief is voor een wachtlijst bij de kliniek. Ik laat me daarom elk halfjaar testen op levens- en vrucht-

baarheidsbedreigende soa's en de vrouwen mogen me alles vragen. Ik zette een advertentie op een site voor lesbiennes. Dat resulteerde half 2003 in mijn eerste donorkind. Ik las eens op een site van een donor dat hij maximaal drie kinderen wilde, daarna stopte hij. Ik doe het anders. Wanneer heb je genoeg geld gegeven aan Afrika? Als je je leven lang goed werk in ontwikkelingslanden hebt verricht, vraagt niemand wanneer je ermee ophoudt. Een lesbisch stel vroeg mij: 'Wanneer stop je?' Ik vroeg wat zij een redelijk aantal vonden. 'Vijf,' zeiden ze. 'Oké,' zei ik, 'ik heb er al vijf, dus jullie help ik niet meer.' Dat wilden ze niet, ik mocht pas stoppen na de zesde. Dat vind ik hypocriet.

Inteelt is voor een anonieme donor relevant, maar niet voor mij aangezien de ouders mij kennen. Mijn kinderen zitten van Friesland tot in het verre buitenland. Zelfs als je twee donorkinderen hebt, kun je niet garanderen dat ze elkaar nooit treffen.

Vrouwen moeten het afstaan van een kind niet vergelijken met het doneren van sperma. Het is iets heel anders om negen maanden een hart onder jouw hart te mogen voe-

len. Ik lever alleen een potje in met miljoenen cellen. Ik wil niet voor al die kinderen een vaderrol vervullen, maar als dat gewenst is, kunnen we daarover praten. Ik voel me wel betrokken bij ieder kind. Op een heel bijzondere manier ben ik toch de vader. Op het moment van de geboorte ben ik blij voor het koppel dat hun droom is uitgekomen en vereerd dat ik daaraan heb mogen bijdragen. De eerste twee jaar was ik zo 'servicegericht' dat ik naar mensen toeging op hun vruchtbare dag. Eén keer had ik een wensmoeder in Delfzijl: vijfenhalf uur met de trein. Voor mij een kleine moeite, voor haar een groot plezier. Wat is een paar keer reizen op een heel mensenleven? Maar op een gegeven moment kostte het te veel tijd om het met mijn werk te combineren. Vanaf toen kwamen de wensouders naar mij toe: ze nemen een hotelkamer, ik kom naar het hotel toe, we praten wat en in de badkamer maak ik een potje vol.

Het criterium dat ik hanteer bij de wensouders is dat er een persoonlijke klik moet zijn. Dat je onder andere omstandigheden vrienden was geworden. Twee keer heb ik gezegd: 'Zoek maar verder naar een ander.'

Ed: 'Ik wil niet voor al die kinderen een vaderrol vervullen, maar als dat gewenst is, kunnen we daarover praten'

tig kinderen

Ik heb altijd geld geweigerd: een leven geef je uit je hart. Ik kreeg een schrikbeeld van een moeder die tegen haar kind zei: 'Ik heb er vijftig euro voor gegeven.' Dan krijg ik later de vraag wat ik met het geld heb gedaan. 'Zeker een krat bier gekocht?' Nee hoor, je moet het uit ideële redenen doen of niet. Met tachtig procent van de ouders heb ik relatief veel contact. Ik krijg mailtjes met foto's van de kinderen. Vijf kinderen heb ik in het echt gezien. Het eerste kind dat ik in mijn armen hield, was een jongetje van toen negen maanden oud. Ik had gevoelens van blijdschap, maar was ook blij dat ik kon accepteren dat het hún kind is. Ik voelde er een andere band mee dan met zomaar een kind, maar het heeft me verder niet beziggehouden. Met Jolanda, die twaalf weken zwanger is, ben ik meegegaan naar de echo. Ik mag ook bij de geboorte zijn. Daarna ben ik

een goede familievriend die wat vaker op bezoek komt. We moeten nog zien in hoeverre ik een rol ga spelen in de opvoeding. Mijn moeder weet alles. Mijn jongste zus waarschuwde: 'Vertel het maar niet, want dan heeft ze kleinkinderen die ze niet kent.' Maar ze reageerde heel positief. Ik laat haar foto's zien. Zo kan ze zien of de kinderen op mij lijken. Ooit zei ze: 'Ik zie nooit een van die kinderen.' Toen heb ik met één van de moeders geregeld dat ze een jongen op schoot kreeg. Dat vond ze fijn. Ze ziet dat ik er mensen gelukkig mee maak. Ik handel niet uit een soort oerdrift. Ik heb niet het gevoel dat ik iets na te laten heb aan de wereld. Ik probeer een normale man te zijn die iets bijzonders doet. Anderen geven bloed, ook super. Mijn limiet ligt niet bij het aantal kinderen, maar wordt bijvoorbeeld bepaald door of er nog wachtlijsten zijn. Als ik zeker weet dat

er genoeg integere mannen zijn die dit doen, zal ik stoppen. Want het is niet ideaal dat er zo veel kinderen van dezelfde vader rondlopen. Het gevoel dat ik het uit maatschappelijke plicht doe, is met dit aantal wel voldaan. Ooit zou ik graag de droomvrouw ontmoeten met wie ik zelf een gezin kan stichten. Ik heb de hoop niet opgegeven. Wat zou zij ervan vinden? In mijn omgeving reageren mensen bijna allemaal positief. Ik hoop dat zij er ook begrip voor zal hebben. Als zij zegt: 'Stop ermee', doe ik dat. Behalve voor de mensen aan wie ik een tweede kind heb beloofd. Mijn hartenwens is dat een aantal kinderen over paar jaar komt zeggen: 'Fijn dat je dat hebt gedaan, ik heb een goed leven.' Of dat ze uit eigen vrije wil hun kinderen komen laten zien. En volgend jaar hoop ik voor het eerst een reünie te houden. Een aantal moeders heeft al te kennen gegeven nieuwsgierig te zijn hoe de andere kinderen eruitzien." ▸

Jolanda (41) | alleenstaande moeder | nu twaalf weken zwanger van Ed Houben

"Ed is bijzonder om wat hij allemaal doet. Onbaatzuchtig voor andere vrouwen doneren, hij is een lieverd met een goed hart. Ik vond Ed via het internet, nadat ik het eerst met een andere donor had geprobeerd. Die woonde te ver weg. Als ik ovuleerde, konden we vaak niet op tijd bij elkaar komen. Ik ben geen bewust alleenstaande moeder, want ik had liever

een vriend gehad en samen een kindje gekregen. Maar mijn kinderwens was altijd groot en ik heb nu de leeftijd dat ik eraan móet beginnen. Ik moest wel uitkijken naar een andere manier. Ed en ik hebben eerst gemailld en daarna afgesproken. Het klikte. Dat Ed een boel kinderen heeft, vind ik leuk. Mijn kind heeft straks veel halfbroers en -zusjes. Ik moet wel in de gaten houden dat het later geen relatie krijgt met één van hen, maar die kans is zo klein.

Ik heb er geen moeite mee dat hij meerdere vrouwen helpt. Ik gun het ze net zozeer als dat ik het mezelf gun. Alleen word ik wel een beetje jaloers, heb het gevoel dat ik hem moet delen. Ik denk dat het een normaal gevoel is. Ik wil geen relatie met Ed, maar wil hem wel bij alle dingen betrekken. Voor mij is hij de donor, maar ook de papa en mijn kindje moet weten wie zijn papa is. Die emotionele band wil ik graag kweken. Gelukkig wil Ed graag betrokken zijn. Ik beseft dat ik

hier anders tegenover sta dan de meeste vrouwen, maar voor mij is het óns kind. Ik bepaal wel veel: het kind krijgt mijn naam, ik financier alles en de opvoeding is mijn 'pakkie-an'. De reünie die Ed wil organiseren met zijn kinderen en hun ouders vind ik leuk. Ik help hem daarmee. Het lijkt me heel bijzonder al die kinderen te zien. Het is uniek dat Ed een bekende donor wil zijn. Daar gaat een hoop tijd en aandacht in zitten. Het is een deel van zijn levenswerk."

Bob Dirks (55) | doneerde twee jaar lang volledig anoniem zijn sperma in het ziekenhuis

het goed. We dachten: laat anderen er ook maar van profiteren. Ik heb geen idee hoeveel vrouwen van mij zwanger zijn geraakt, dat is me nooit verteld.

tigd toen die werd opgeheven. In welke jaren ik doneerde, weet ik niet meer precies. Mijn jongste dochter zegt dat ze zich kan herinneren dat ik vaak naar

ciaal trots op, ik hoop alleen dat ik mensen blij heb gemaakt. Het kan heel goed dat een kind mij komt opzoeken. Het is nog niet gebeurd, maar ik zou het

Sperma- donoren vertellen

André de Lange (53) | was ooit spermadonor in een kliniek | nu donor van een lesbisch stel dat acht maanden zwanger is

dat we zo gemakkelijk kinderen konden krijgen. Sommige mensen hebben dat geluk niet en kunnen dure vruchtbaarheidsbehandelingen niet betalen. Door mijn sperma te doneren, kan ik iemand gelukkig maken. Mijn vrouw weet niet dat ik donor ben. We zijn allebei katholiek en misschien wordt dit wel als een soort overspel gezien, geen idee hoe de kerk erover denkt. Achteraf heb ik er wel spijt van dat ik het niet heb verteld. Maar toen het gebeurde, was zij net zwanger van onze tweede. Een zwangere vrouw moet je niet met dit soort dingen belasten. En nu vind ik het lastig haar voor een voldongen feit te stellen. Ik weet niet of ze het erg vindt. Nu haar zus grote moeite heeft zwanger te worden – zij ondergaat allerlei onderzoeken in het ziekenhuis – zal ze het misschien wel begrijpen. Ik heb aangeboden voor mijn schoonzus donor te zijn, mocht het nodig zijn. Daarover heb ik wel veel gesproken met mijn vrouw.

Via een advertentie op een site voor alleenstaande moeders ben ik in contact gekomen met twee wensmoeders. Dit lesbische stel wilde het liefst een donor die ze

echo. Het kind kan nu elk moment worden geboren. Naar wat ik heb begrepen, gaat het erg goed. Ze weten wat het wordt, maar willen dat niet vertellen. Na de geboorte willen ze geen contact. Hun familie denkt dat de donor een onbekende is, dus ga ik niet op kraamvisite.

Ik zou het kind wel graag willen zien. Het is toch een klein deel van jezelf. Ik zeg expres klein deel, want het is anders dan bij je eigen kind. Dan ga je mee naar de verloskundige; je groeit in het vaderschap. Met dit kind heb ik nauwelijks een band. Ik weet niet welke gevoelens ik zal hebben als het kind er is. Mijn oudste zoon is 23 en die zie ik bijna nooit omdat ik knallende ruzie heb met zijn moeder. Dat doet heel erg pijn. Als het een jongen is, kan ik me voorstellen dat hij een vaderfiguur nodig heeft. Ik zou best

“Misschien lopen er wel kinderen van mij rond van wie ik geen weet heb. Toen ik 21 was, werkte ik in een ziekenhuis in Amsterdam. Ze zochten mensen die spermadonor wilden zijn. Ik heb volledig anoniem gedoneerd. Het kan dus eigenlijk niet dat iemand van 32 ineens aan de deur staat en zegt: ‘Hallo papa,’ maar ik zou het wel grappig vinden.

In die tijd dacht ik: wie maakt me wat? Ik dacht er niet bij na. Ik ben ook bloeddonor. En toen ik mijn broer aan leukemie verloor en besepte dat hij had kunnen worden gered door een beenmergtransplantatie, ben ik beenmergdonor geworden. Ik heb met mijn beenmerg iemands leven gered, maar daar sta ik evenmin bij stil.

Een leven redden is iets anders dan een kind verwekken, dat is waar. Maar soms gaan relaties kapot als er geen kinderen komen. Ik help iemand, zo zie ik het. Ik heb drie kinderen, een zoon bij mijn eerste vrouw en een peuter en baby bij mijn huidige vrouw. Ik weet hoe leuk het is om kinderen te hebben. Wij hebben geluk gehad

André: ‘Mijn vrouw weet niet dat ik donor ben. We zijn katholiek, misschien wordt dit wel als overspel gezien’

Naar schatting zijn in Nederland 40.000 tot 45.000 kinderen verwekt door kunstmatige inseminatie van een anonieme donor (Kid-kinderen) in het ziekenhuis. Hoeveel kinderen er zijn geboren met hulp van een donor uit het grijze circuit is niet bekend.

In 2005 zijn er 185 B-donoren geregistreerd, die sperma leveren voor ‘algemeen gebruik’. Hieruit mogen maximaal 25 kinderen per donor voortkomen. Er zijn 210 privédonoren geregistreerd die vrouwen of stellen zelf aanbrengen. Zij doneren meestal alleen sperma voor deze vrouw.

Meepraten over dit onderwerp? Kijk op www.margriet.nl

niet kenden. Ik heb hen geschreven dat ze mij mochten benaderen. We hebben veel gesprekken gehad. Ik wilde weten wat voor mensen zij zijn. Of hun kinderwens geen opwelling was. Eén van die vrouwen heeft twee kinderen uit een vorige, hetero-, relatie. Die heb ik ook ontmoet. Het zijn heel leuke, goed opgevoede kinderen. In mijn ogen heeft een kind een vader en een moeder nodig. We hebben het erover gehad hoe zij de vaderrol invulden. Die zou één van hen op zich nemen. Zij vroegen of ik bereid zou zijn een broertje of zusje te produceren. Tegen die tijd moeten ze maar aankloppen, want ik weet nu nog niet of ik dat doe. Ik krijg er geen geld voor, dat krijg ik ook niet als ik bloed geef. Hoeveel is een kind waard, dat is toch onbetaalbaar?

Gedurende de zwangerschap houden de wensmoeders me op de hoogte. Via de e-mail sturen ze me de foto van de eerste

advies willen geven. Maar de wensouders kiezen ervoor mij er zo min mogelijk bij te betrekken. Of ik daar moeite mee krijg, zie ik dan wel weer.

Stel dat het kind over tien jaar op de stoep staat en mijn vrouw wordt zo boos dat ze me dreigt te verlaten, dan zou ik voor mijn gezin kiezen. Aan de andere kant: ik zou het wel willen leren kennen. Toen ik donor werd, heb ik over dit soort dilemma's niet zo diep nagedacht. Hoe langer ik erover nadenk, hoe vaker ik denk dat ik te snel ‘ja’ heb gezegd.

Voor mij heeft het donorschap geen voordelen, alleen dat het kind te zijner tijd misschien bij je langskomt. En ik heb iemand geholpen die echt in de put zat. Dat is misschien heel naïef, maar het zij zo.”

tekst: katja meertens. fotografie: sasha lambert. styling: esther loonstijn. m.m.v.: c&a, h&m, hema, we. de bijenkorf.

Op zoek naar bloedverwanten

Kinderen die verwekt zijn met sperma van anonieme donoren kunnen sinds kort terecht bij het Trefpunt Donorkind. Hier kunnen ze alsnog achter de identiteit van hun biologische vader of halfbroers en -zussen komen. Het gaat om circa 40.000 donorkinderen.

Door ELLEN BOSCH

Tijdens de zoektocht naar zijn biologische vader kwam Jelte Sondij erachter dat maar weinig organisaties zich bezig houden met donorkinderen, kinderen die verwekt zijn met sperma van een anonieme donor. Hij besloot een website op te zetten: het Trefpunt Donorkind. In eerste instantie gebruikte hij de site om zijn biologische vader te zoeken. Circa twee maanden geleden vond hij hem via het tv-programma *Spoorloos*. Voor Sondij was de kous echter nog niet af. „Veel kinderen willen op een gegeven moment weten op wie ze lijken en waarom ze bepaalde karaktertrekken hebben. Ik vind het belangrijk dat andere donorkinderen ook de kans hebben hun bloedverwanten op te sporen. Daarom heb ik samen met anderen het Trefpunt Donorkind opgezet.”

Donorkinderen en spermadonoren registreren zich vrijwillig op de website en kunnen zo proberen de identiteit van hun biologische vader of halfbroers of -zussen achterhalen. Ze geven zoveel mogelijk gegevens aan het Trefpunt, bijvoorbeeld hun bloedgroep, haarkleur, geboortjaar en lengte. Donoren vertellen ook welke kliniek ze wanneer bezochten. Als de gegevens van twee mensen een 'match' vormen, adviseert het Trefpunt een DNA test uit te voeren. Op die manier weten beide partijen zeker dat ze bloedverwanten zijn. Donorkinderen kunnen tegenwoordig vanaf hun zestiende jaar de gegevens van hun biologische vader opvragen. Dit is

Marissa Lamers is op zoek naar haar biologische vader. Kortgeleden heeft ze zich aangemeld bij het Trefpunt Donorkind.

Foto: Theo Posters

'Heb ik dezelfde kleur haar als hem?'

• **Marissa Lamers** (21) uit Nijl zoekt haar biologische vader. Op haar zestiende vertelde haar moeder dat ze verwekt was door een spermadonor. Voor die tijd dacht ze dat haar wettige vader haar biologische vader was. „Toen mijn moeder het vertelde dacht ik: logisch, ik lijk ook helemaal niet op mijn vader”, vertelt Lamers. „Maar omdat ik al jaren geen contact met hem had, heb ik me nooit afgevraagd waarom ik niet op hem leek.” Ongeveer een jaar geleden werd Marissa benoemd naar haar biologische vader. Ze meldde zich aan bij een forum op internet en sprak met lotgenoten. Zij wezen haar op de mogelijkheid een donorpaspoort met gegevens van haar biologische vader aan te vragen bij de donorkliniek. Ze schreef een brief naar de kliniek, maar gegevens van haar vader bleken onvindbaar. „Ik heb me toen aangemeld bij het Trefpunt Donorkind omdat ik wil weten wie mijn biologische vader is. Lijk ik op hem? Heb ik dezelfde kleur haar? Dat soort dingen.” Ze verwacht niet dat ze haar vader binnenkort zal vinden. „De kans is heel klein, maar je weet maar nooit.”

mogelijk door de invoering van de Wet donorgegevens kunstmatige bevruchting in 2004. De anonimiteit van donoren van vóór die tijd blijft echter gegarandeerd. Sondij wil de donoren en donorkinderen ook de kans bieden hun bloedverwanten te ontmoeten. Volgens hem gaat het om circa 40.000 donorkinderen. „We krijgen e-mails waaruit blijkt dat donoren niet al-

tijd blij zijn met hun anonimiteit. Als ze aankloppen bij de kliniek krijgen ze te horen dat ze hun anonimiteit niet mogen opheffen. Daardoor is geen contact met de kinderen mogelijk.” De database wordt gerund door vrijwilligers. Voor een inschrijving moet vijftien euro neergelgeld worden. De site is ongeveer een maand online. Tot nu toe hebben zestig

Donorkinderen ontmoeten

• De 36-jarige **Ed Houben** uit Maastricht is sinds 2002 spermadonor. „Toen een kennis vruchtbaarheidsproblemen had en ik zag wat dat betekende, begon ik na te denken over het donorschap.” De kennis kreeg toch kinderen, maar niet het Houben niet meer los. „Ik kreeg een krantenknipsel waarin stond dat lesbische koppels ondaraan de wachtlijst voor kunstmatige inseminatie kwamen te staan. Belachelijk. Daarom besloot ik donor te worden; ik wilde de anderen helpen.” Afgelopen maand is het vijftiende donorkind door zijn sperma geboren, en elf kinderen zijn 'onderweg'. Hij laat aan de ouders van het donorkind over of er contact is, maar alle ouders hebben zijn gegevens. „Ik wil graag contact houden met de kinderen. Het lijkt me leuk om te zien dat de meite loont.” De meeste ouders bellen of e-mailen Houben en vertellen over de laatste ontwikkelingen. Houben heeft zich drie weken geleden aangemeld bij het Trefpunt Donorkind, zodat zijn donorkinderen hem altijd kunnen vinden als dat nodig is. Hij snapt niet dat maar weinig mannen donor zijn. „Veel mensen hebben een verkeerd beeld van spermadonoren. Ze denken dat ze verantwoordelijk zijn voor het kind. Die mannen zouden zich eens goed moeten laten informeren.”

kinderen en zestien donoren zich aangemeld. Dat zijn meer aanmeldingen dan verwacht. Sondij putte inspiratie uit een vergelijkbaar initiatief in de Verenigde Staten, *Donor Sibling Registry*. Deze database leidde tot meer dan duizend matches tussen donorkinderen en bloedverwanten. Het initiatief kreeg veel aandacht, onder andere in de show van Oprah Winfrey en in Amerikaanse kranten. „Ik verwacht dat het Trefpunt Donorkind net zo succesvol wordt als de database in Amerika”, vertelt Sondij. „Elke dag melden zich nieuwe mensen aan. We hebben nog geen matches gehad, maar de kans daarop wordt steeds groter.”

Meer informatie: www.donorkind.nl

Dr. Willem
Honnebier

Willem Honnebier is werkzaam als vrouwenarts. Elke week laat hij in zijn rubriek in *Party Medisch*, zijn licht schijnen over de ontwikkelingen in de gynaecologie.

VOORKOM BLAASONTSTEKING

Een branderig gevoel bij het plassen en het idee dat je constant 'moet'. Oftewel: een blaasontsteking, een vervelend probleem dat vaak voorkomt. Meer dan twintig procent van de vrouwen heeft elk jaar een blaasinfectie. De meest voor de hand liggende oplossing om dit te bestrijden, is een bezoek aan de dokter voor een antibioticakuur. Gebleken is echter dat de natuurlijke aanpak het beste blijkt te werken bij de meeste blaasontstekingen. Veenbes Extra is één van die natuurlijke oplossingen en het middel om een blaasontsteking te genezen/voorkomen. De combinatie van voedings- en plantstoffen beschermen de urinewegen. Het belangrijkste bestanddeel is een sterk veenbessenconcentraat. Wetenschappelijk is aangetoond dat grote hoeveelheden van deze bessen effectief zijn in de bestrijding van urine-weginfecties. Met name de bacterie *E. coli*, veelal verantwoordelijk voor de aandoening, heeft geen kans bij het gebruik van veenbessenconcentraat. Veenbes Extra (27,50 euro) is verkrijgbaar bij drogist, reformwinkel en apotheek. Info: 035-6241040

KIND ZONDER VADER

Groeien kinderen anders of minder goed op in een gezin met twee moeders? Het tegendeel lijkt waar!

Er is nogal wat opschudding ontstaan over de afwijzende opstelling van Het Vaticaan met betrekking tot homohuwelijken en de opvoeding van kinderen door homoparen. Nu valt er voor de zorgen om het kind wel begrip op te brengen. Immers, de opvoeding in lesbische gezinnen - over de opvoeding door mannelijke homoparen zijn mij geen gegevens bekend - wijkt om meerdere redenen af van de opvoeding in traditionele heteroge-zinnen. De kinderen groeien zonder vader op. En de seksuele oriëntatie van de moeder is lesbisch. Als bovendien gebruik wordt gemaakt van een anonieme spermadonor om het kind te verwekken, hetgeen vaak het geval blijkt, is het kind voor de helft genetisch verwant met een onbekende. **Van lesbische moeders is bekend dat zij hun kinderen reeds vroeg over het gebruik van een spermadonor inlichten, hetgeen tot vragen bij de kinderen leidt.** De helft van de kinderen wil meer weten over de donor en een kwart zou de donor graag ontmoeten. Kortom: voldoende redenen om te verwachten dat de psychologische ontwikkeling en seksuele oriëntatie van de kinderen gestoord verloopt. **Toch blijkt uit onderzoeken dat dit niet het geval is.** Kinderen van lesbische ouders blijken een minstens zo goede emotionele en gedragsmatige ontwikkeling te tonen als kinderen van heteroseksuele ouders en ook de genderrolontwikkeling van zowel jongens als meisjes verschilt niet van kinderen, die opgroeien in traditionele gezinnen. In de westerse wereld wordt de vader noodzakelijk geacht voor een goede gezonde psychologische ontwikkeling van het kind. Terwijl de moeder invulling geeft aan de emotionele, liefdevolle en praktische kanten van het gezin, is de vader traditioneel het symbool van het gezag dat een rol speelt bij de ontwikkeling van het geweten van het kind. Tevens speelt

de vaderfiguur een rol bij de heteroseksuele identiteitsontwikkeling van jongens. Door zich te identificeren met de vader, kunnen jongens loskomen uit de symbiotische met de moeder. **Om dit soort redenen werd donorinseminatie bij lesbische paren lange tijd ontmoedigd.** Maar geleidelijk aan trocdt - mede door de gunstige ervaringen en erkenning van het recht op voortplanting van lesbische vrouwen - een kentering op en neemt de bereidheid bij kind-derwens hulp te verlenen toe. Hoe werd inzicht over lesbische gezinnen verkregen? Door onderzoeken naar de emotionele, gedragsmatige en seksuele identiteitsontwikkeling van vier- tot achtjarige kinderen uit drie typen gezinnen, te weten lesbische met kinderen door donorinseminatie, hetero met kinderen door donorinseminatie en hetero met kinderen door natuurlijke bevruchting. **Uit dit onderzoek bleek dat de gezinsstructuur van lesbische en hetero-ouders niet van elkaar verschilt.** Ook bleek de intensiteit van de moeder-kindrelatie in de drie typen gezinnen gelijk. Wel bleek dat de relatie van de 'sociale moeder' met de kinderen in het lesbische gezin duidelijk beter was dan die van de vader met de kinderen in de heteroge-zinnen. Dat de tweede ouder eveneens vrouw is, geeft een geheel andere dimensie aan het gezin. De biologische moeder kan daardoor aanzienlijk meer tijd aan activiteiten buitens-

huis besteden dan de heteromoeder. De sociale moeders bemoeien zich veel meer met de opvoedingstaken dan de vaders in de heteroge-zinnen. Zij besteden evenveel tijd aan de kinderen als de biologische moeder hetgeen van de meeste vaders in heteroge-zinnen bepaald niet kan worden gezegd. **De sociale moeder blijkt haar partner ook beter te steunen bij het bijbrengen van discipline aan de kids.** De kinderen uit de lesbische gezinnen ervaren de sociale moeder evenzeer als 'vader' als de kinderen de vader in heteroge-zinnen. Ook voor de kids in heteroge-zinnen (verwekt door donorinseminatie) verschilde de perceptie van de vader niet van die van de ander typen gezinnen. Dit kan erop wijzen dat de gevoelens van het kind voor de vader niet genetisch zijn bepaald. Kids van lesbische ouders groeien op in een warme en veilige omgeving. **Bij het onderzoek werden geen aanwijzingen gevonden dat afwezigheid van een mannelijke vader tot emotionele problemen leidt.** En jongens en meisjes tonen dezelfde genderrolontwikkeling als in heteroge-zinnen. Volgens ontwikkelingspsychologen is de genderrolontwikkeling een ingewikkeld proces waarbij mannelijke en vrouwelijke identiteit tot stand komt door zowel biologische factoren als door waarnemingen van de kids van vele mannen, vrouwen, jongens en meisjes om zich heen. Ook de lesbische oriëntatie van de moeder blijkt niet bepalend voor de eigen seksuele oriëntatie. **Men zou bijna geloven dat het lesbische gezin het ideale gezin is voor kinderen!**

BEN JIJ HOOG SENSITIEF?

Word je makkelijk verliefd, maar ben je tegelijkertijd bang voor intimiteit? Word je moe van al die opmerkingen dat je 'te gevoelig bent'? Heb je moeite om respect op te brengen voor je meer rationele partner? Of heb je al besloten dat liefde voor jou als Hoog Sensitief Persoon (HSP) niet is weggelegd? Deze vragen vormen het uitgangspunt voor het boek 'Hoog Sensitieve Personen in de Liefde'. Het is een praktisch zelfhulpboek voor HSP'ers die op zoek zijn naar een gelukkige, gezonde en romantische relatie met of zonder een HSP'er als partner. Daarbij komen allerlei bijkomende zaken aan de orde. Ook vind je verhelderende zelftesten en resultaten uit baanbrekende onderzoeken (uitg. Archipel 17,95 euro)

